

Přírodovědecká
fakulta

COLOSS: Monitoring úspěšnosti zimování včelstev

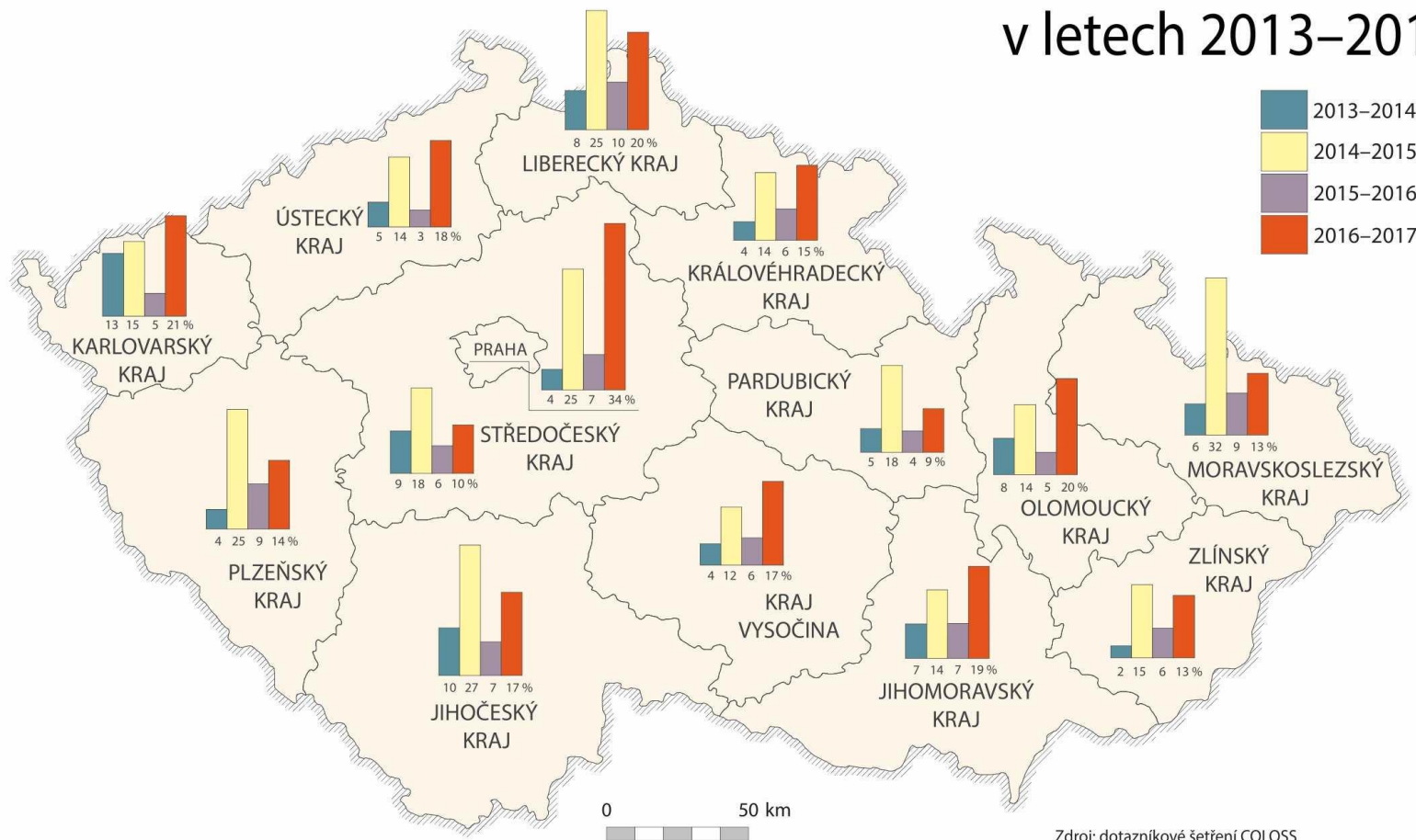
www.coloss.cz

Mgr. Jiří Danihlík, Ph.D.

Ztráty včelstev...

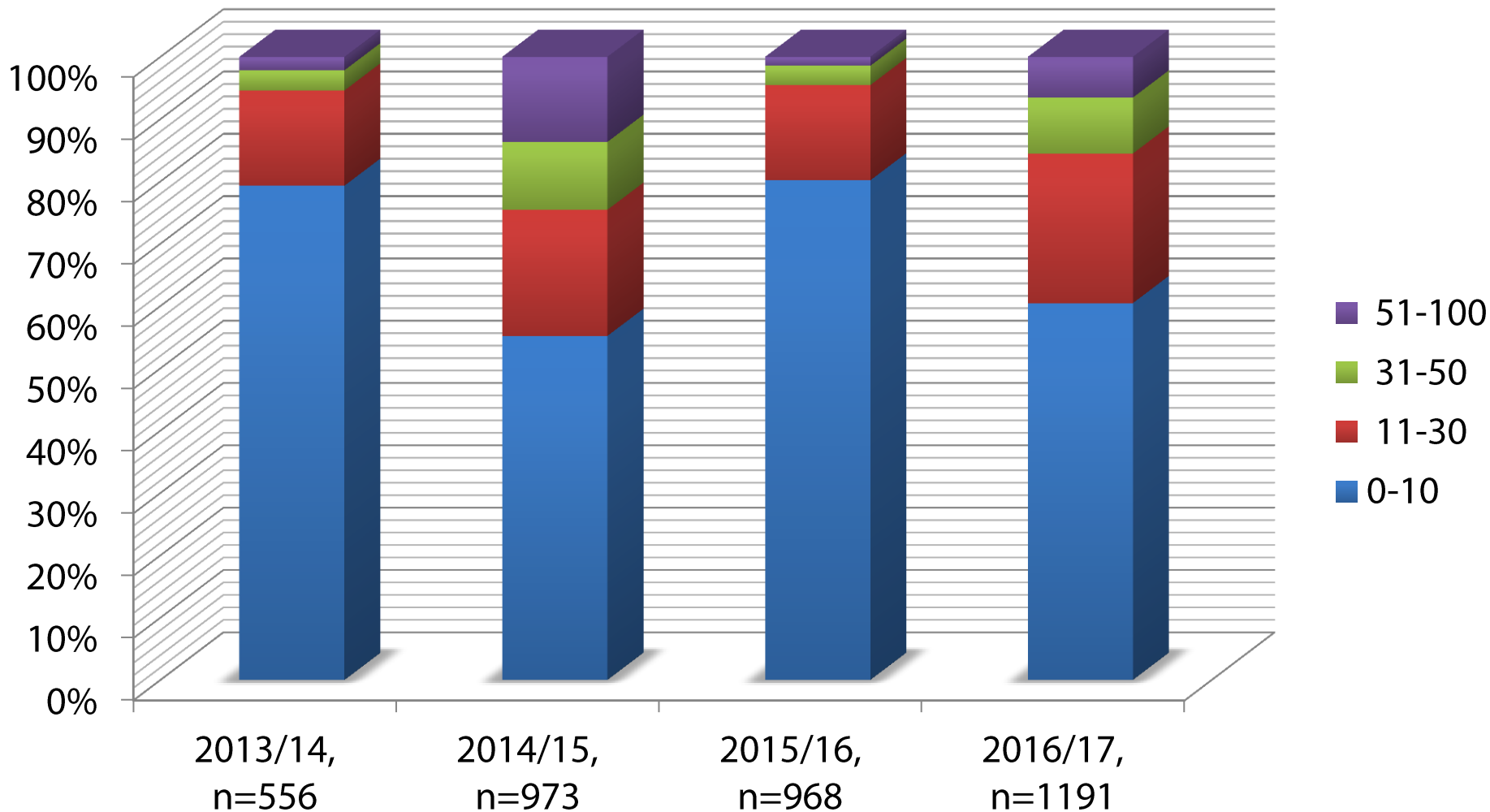

PROCENTUÁLNÍ ZTRÁTY VČELSTEV V ČESKU DLE STUDIE COLOSS v letech 2013–2017

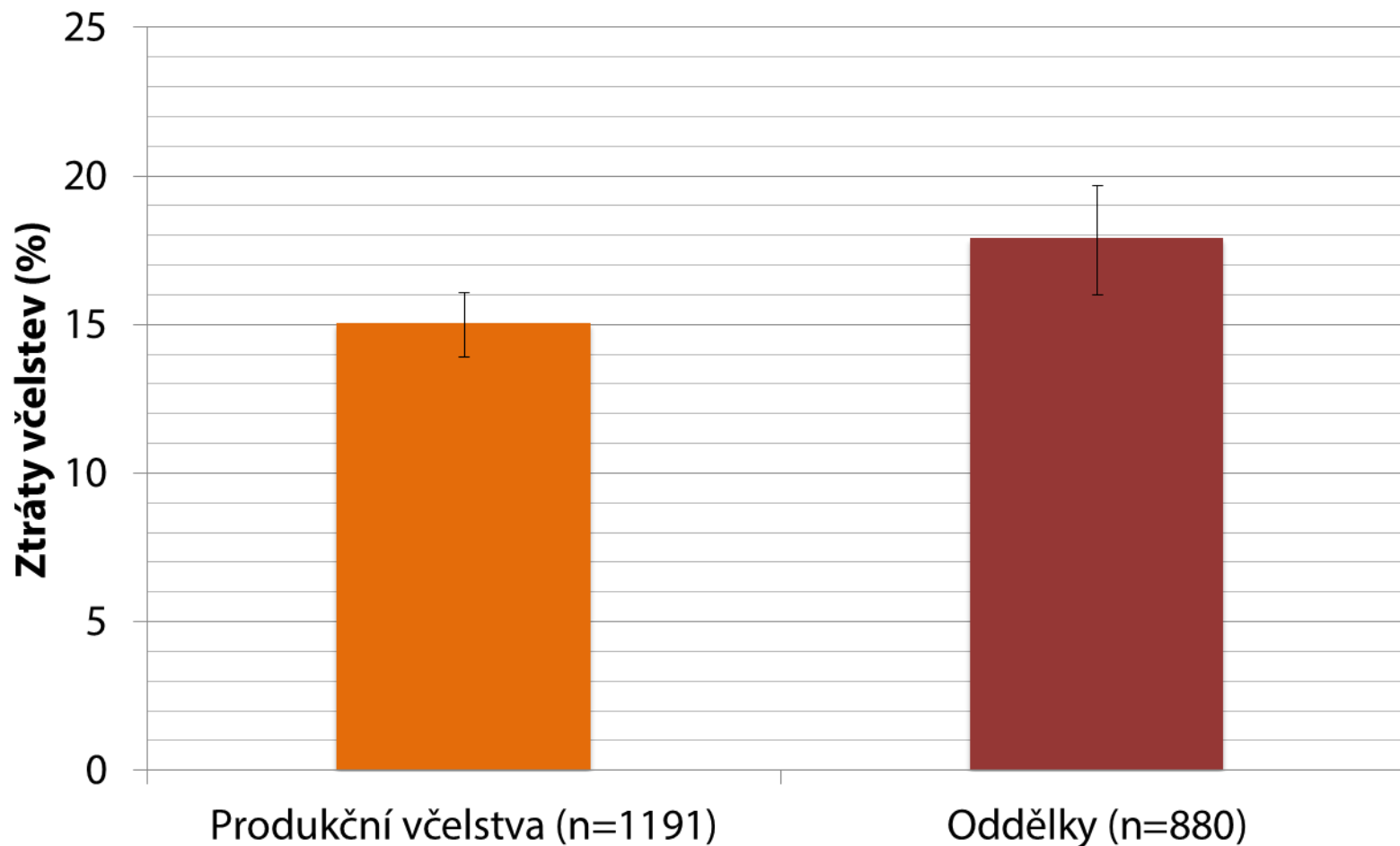
Ztráty včelstev kolísají meziročně i se liší mezi kraji.

Ztráty včelstev dle kategorií

Ztráty včelstev na jednotlivé včelaře, meziročně se mění zastoupení včelařů s vyššími ztrátami – úhynové roky 2014/15 a pak 2016/17 (zelená a fialová část grafu).

Ztráty oddělků a produkčních včelstev v sezóně 2016/17

V sezóně 2016/17 hynuly ve vyšší míře oddělky než produkční včelstva, čím to může být?

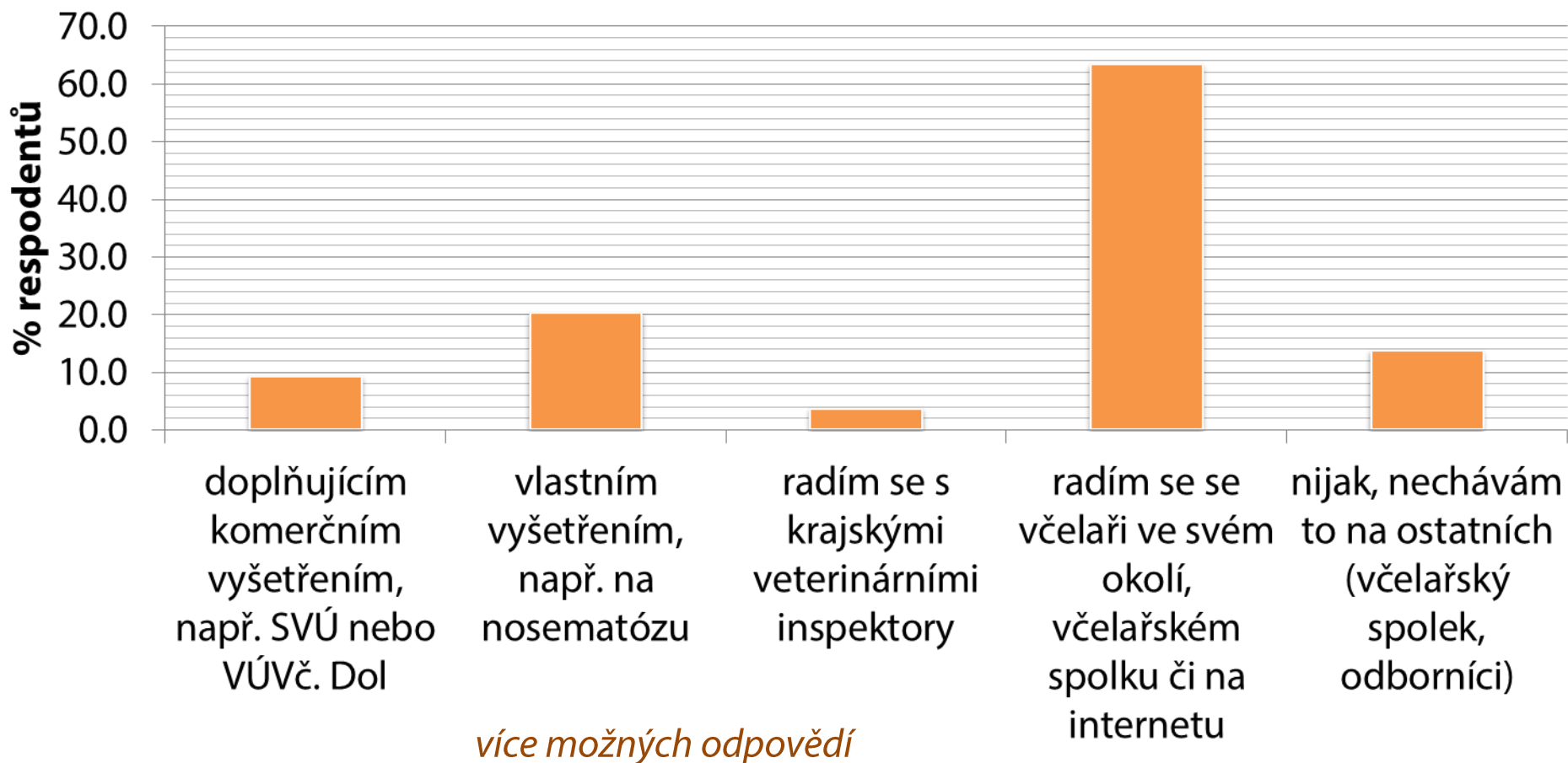
- zatím nevíme, ale budeme to sledovat v dalších letech – díky Vaším vyplněným dotazníkům

Příčiny ztrát včelstev...

Kdo nebo co za to může?

Včelaři se pídí po tom, co je důvodem úhynů ztrát včelstev. Proto jsme se zeptali, jak zjišťují příčiny ztrát včelstev.

Jak provádíte vlastní analýzu příčin ztrát včelstev?

Dokážete poradit svým kolegům?

Hlavní zdravotní problémy včelstev

Varroa destructor

Nosema spp. & trávicí problémy

Mor včelího plodu

Viry

Varroóza - jedna z hlavním příčin ztrát včelstev – celosvětově!

Varroatóza včel na Slovensku

V posledních letech jsme včelařskou veřejnost informovali o novém onemocnění včely me-
donosné způsobené roztočem *Varroa jacobsoni* a o jeho rychlém šíření v Evropě. V letošním
roce bylo toto onemocnění včel poprvé zjištěno i na území ČSSR, a to v okresech Michalov-
ce a Humenné.

K omezení dalšího šíření onemocnění je zakázán jakýkoliv přesun včel ze Slovenské socia-
listické republiky do České socialistické republiky.

Vzhledem k výskytu onemocnění na našem území je nutné včelařům věnovat veškerou po-
zornost a podezření na onemocnění je nutné okamžitě nahlásit příslušnému okresnímu veteri-
nárnímu zařízení.

MVDr. MILOSLAV PEROUTKA, CSc.

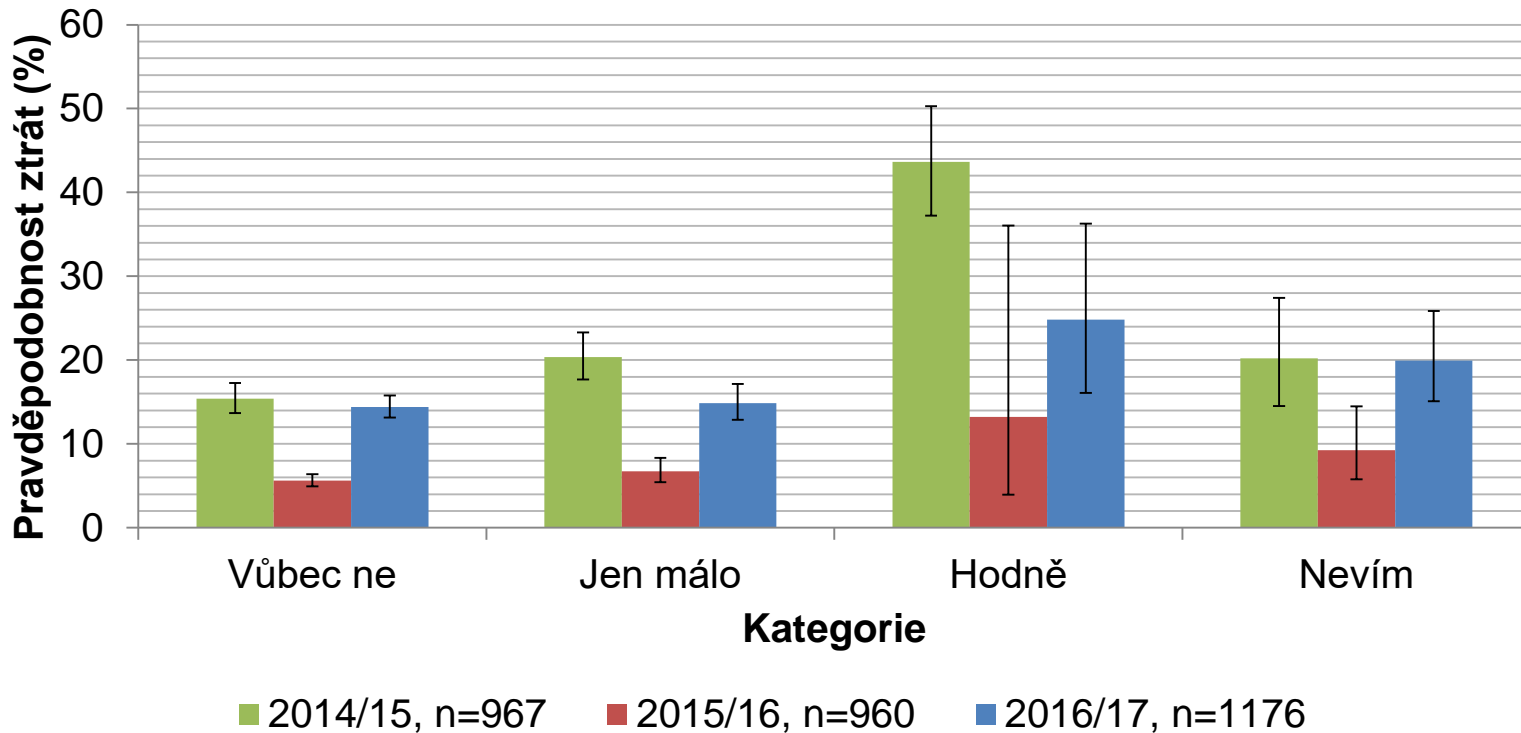
Co vidíte na obrázku? Je to zdravé včelstvo?

**Toto jsou typické příznaky varroózy –
deformita křídel a viditelní roztoči!**

Deformita křídel a ztráty včelstev

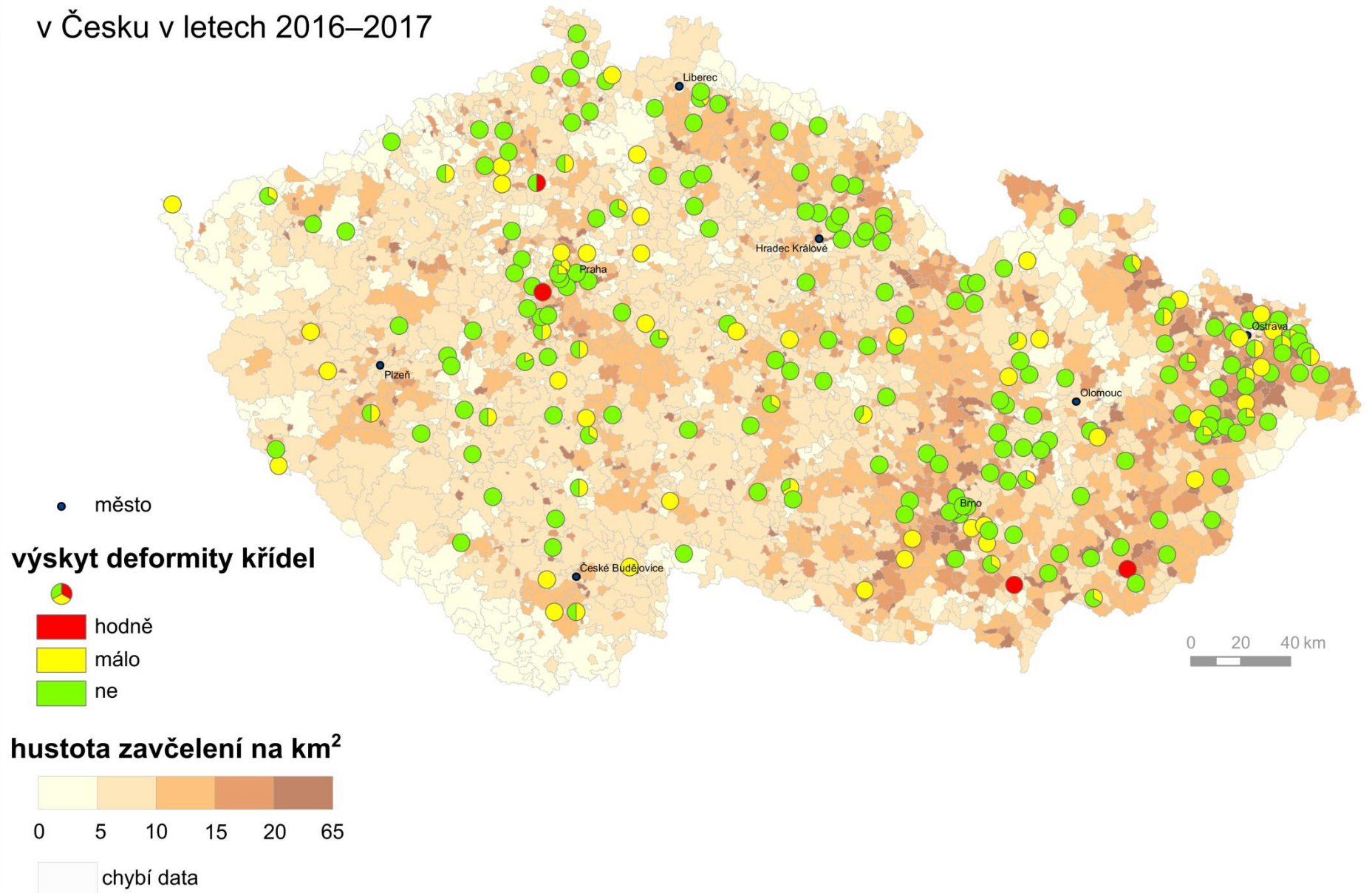

Pozorování deformity křídel → hrozí vyšší ztráty včelstev, neboť dochází k oslabení zimní generace včel.

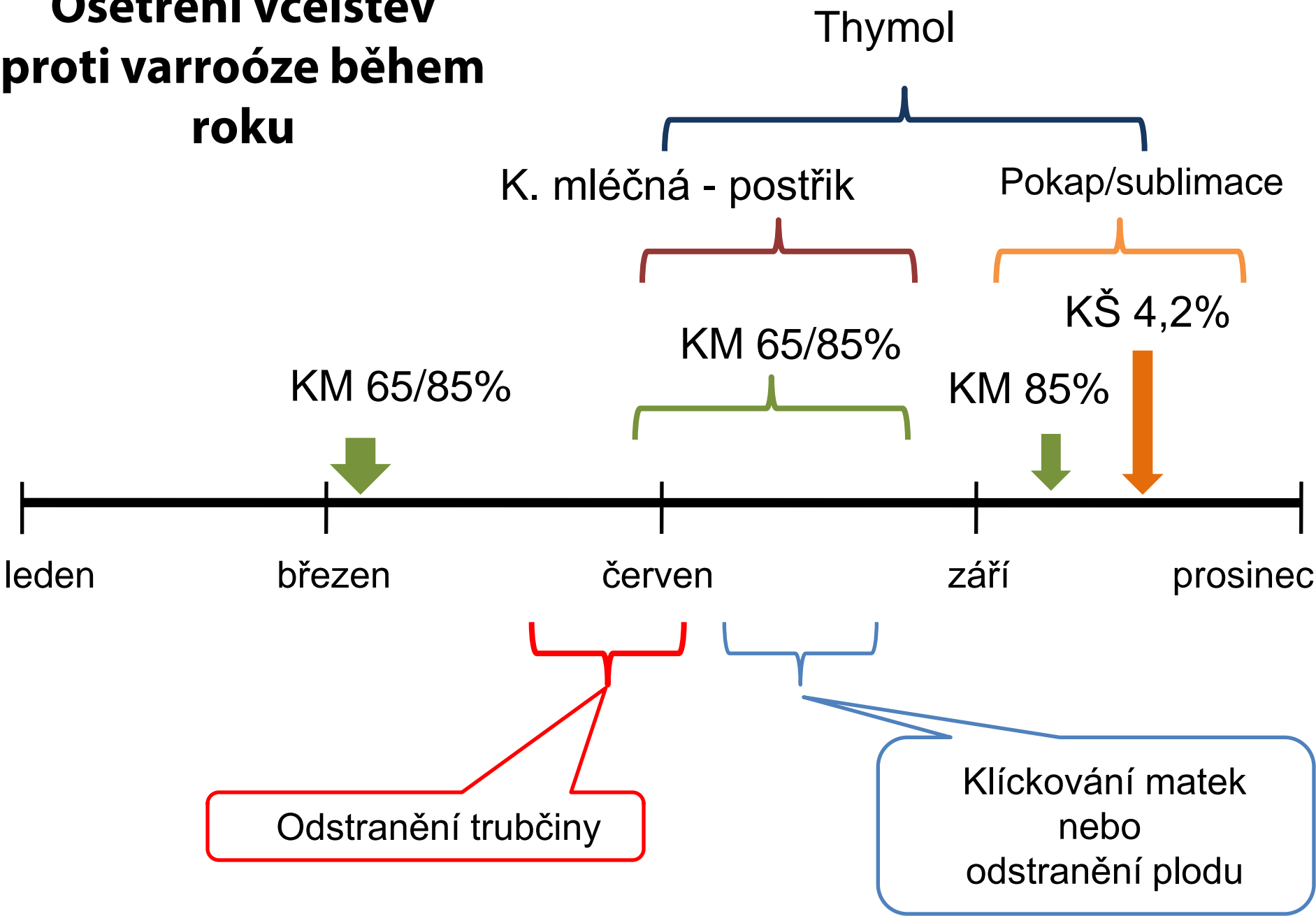
Sledujte, zda mají Vaše včelstva tyto příznaky – jde o akutní projekt varroózy!

VÝSKYT DEFORMITY KŘÍDEL

v Česku v letech 2016–2017

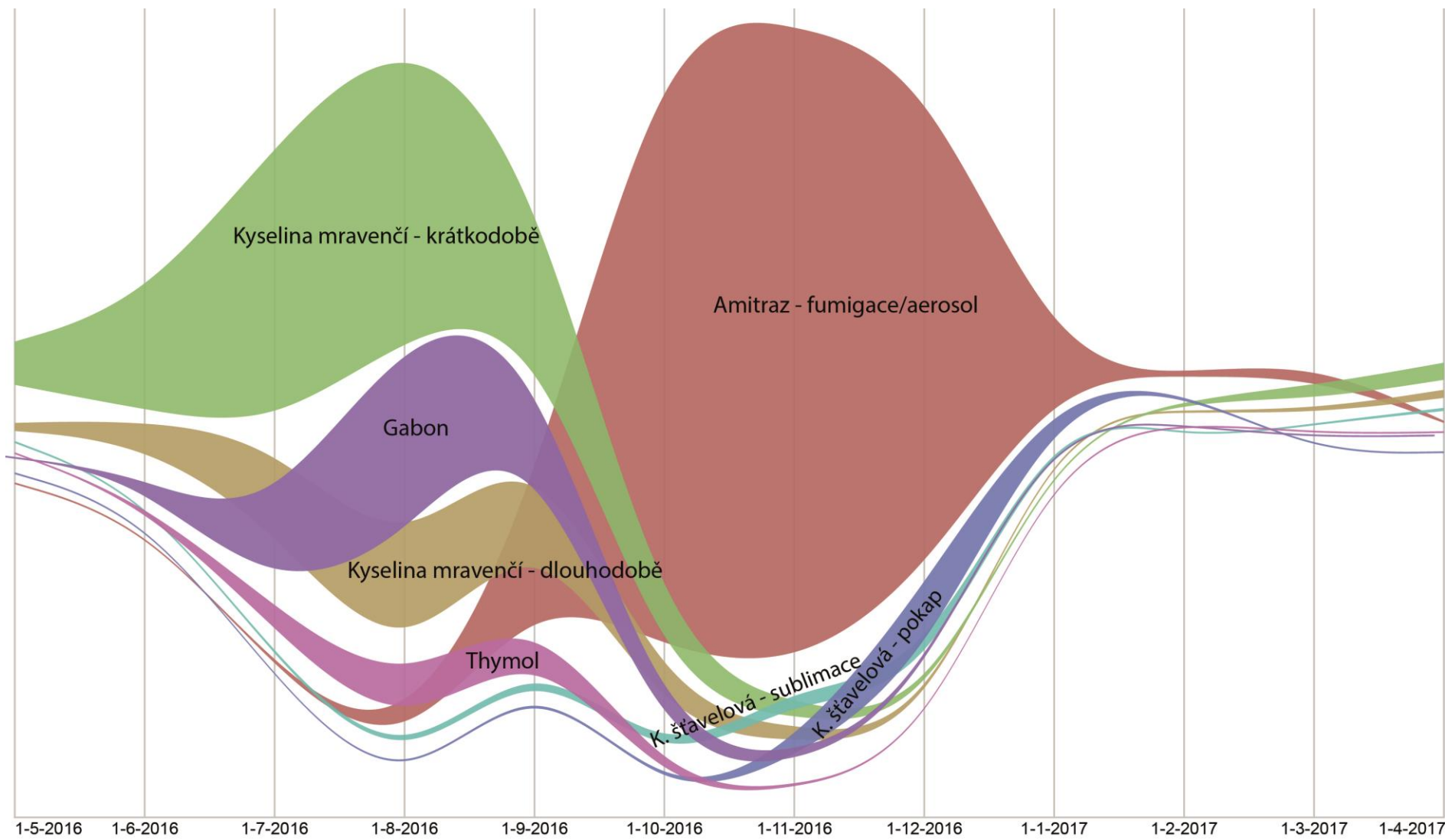

Ošetření včelstev proti varroóze během roku

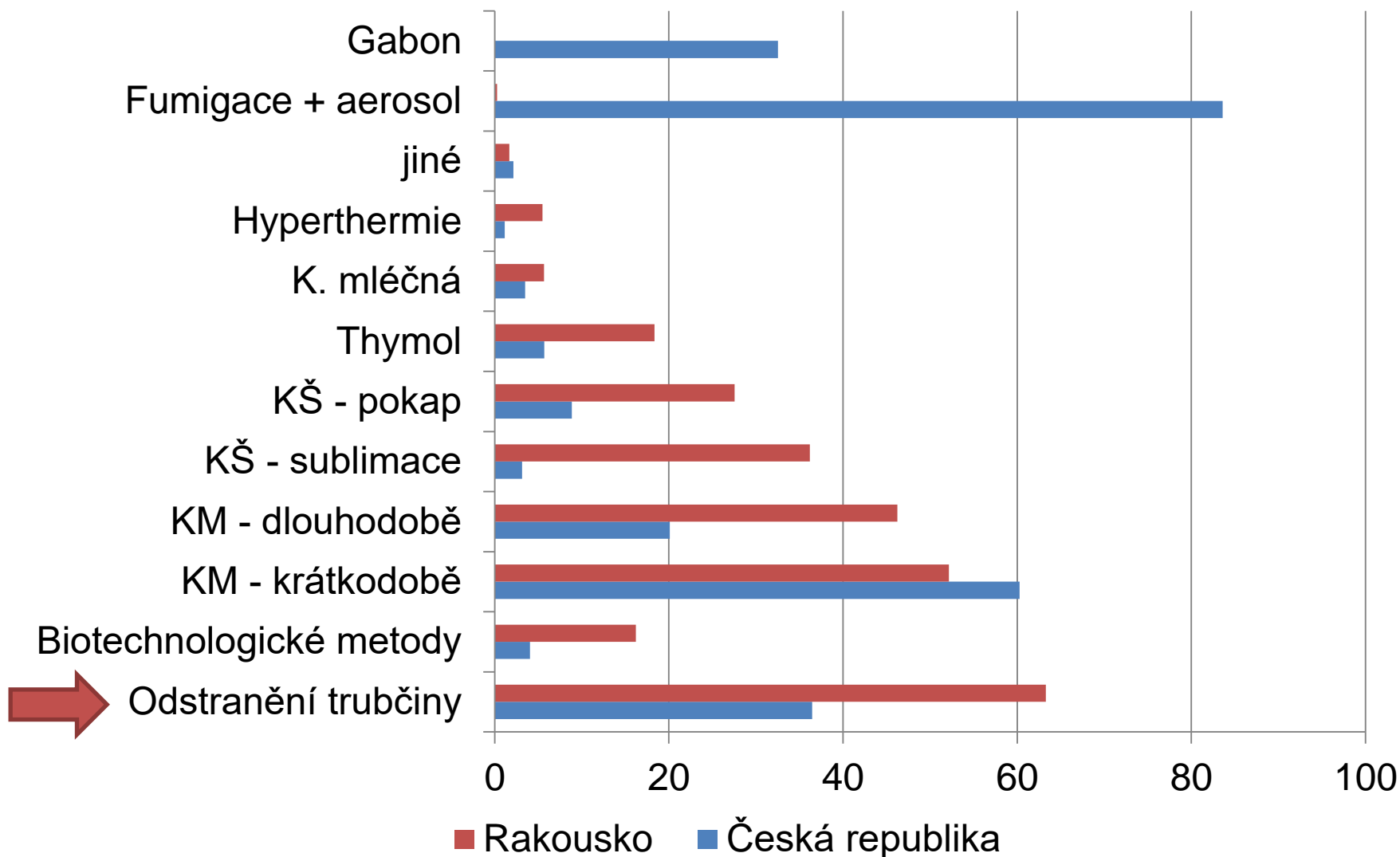
Umět zvládat choroby včel je klíčové pro úspěšné včelaření

Léčení včelstev proti varroóze dle dotazníkové studie COLOSS 2016/17

...můžeme porovnávat se zahraničím

V ČR stále dominuje léčba syntetickými preparáty

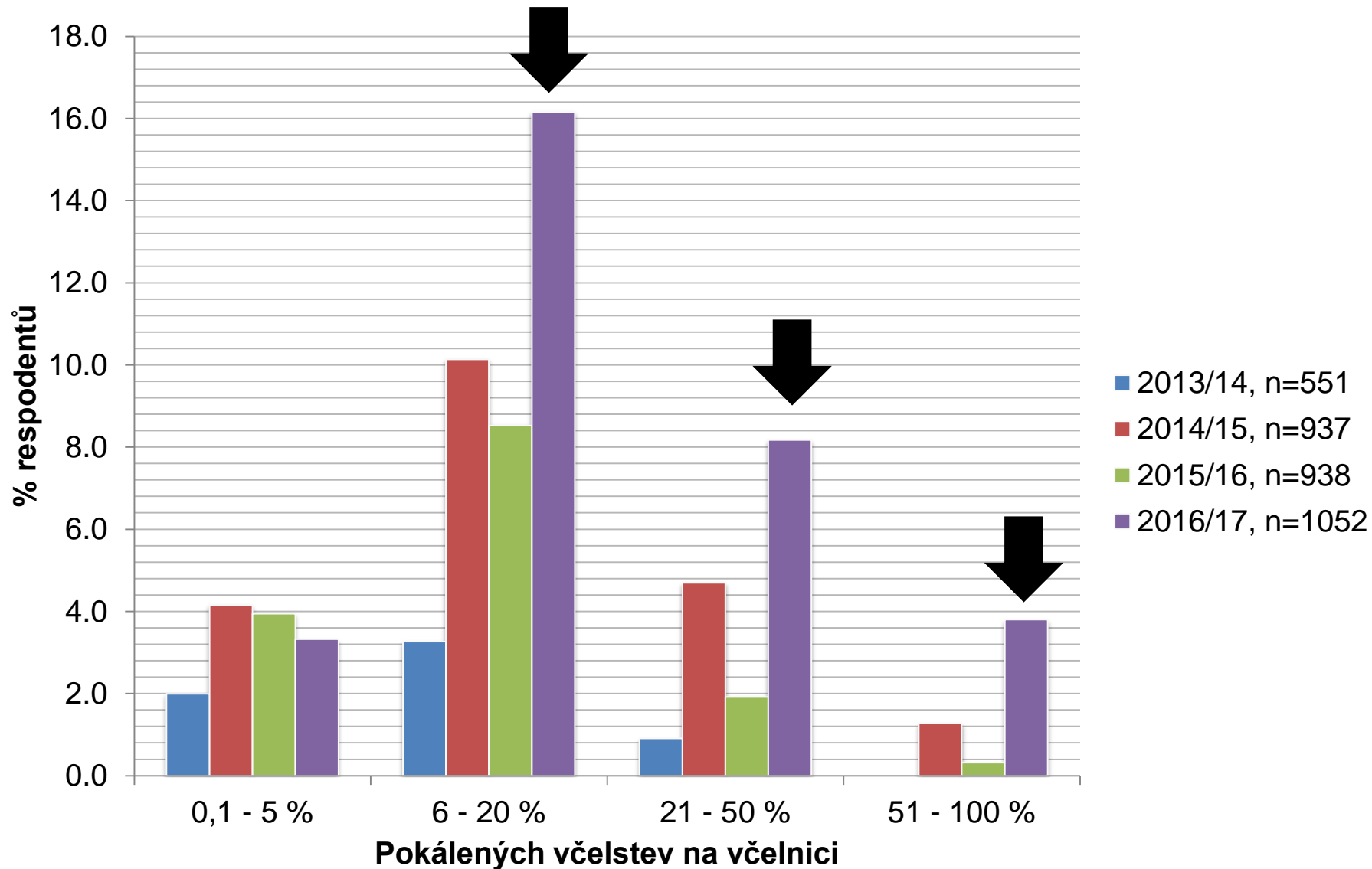

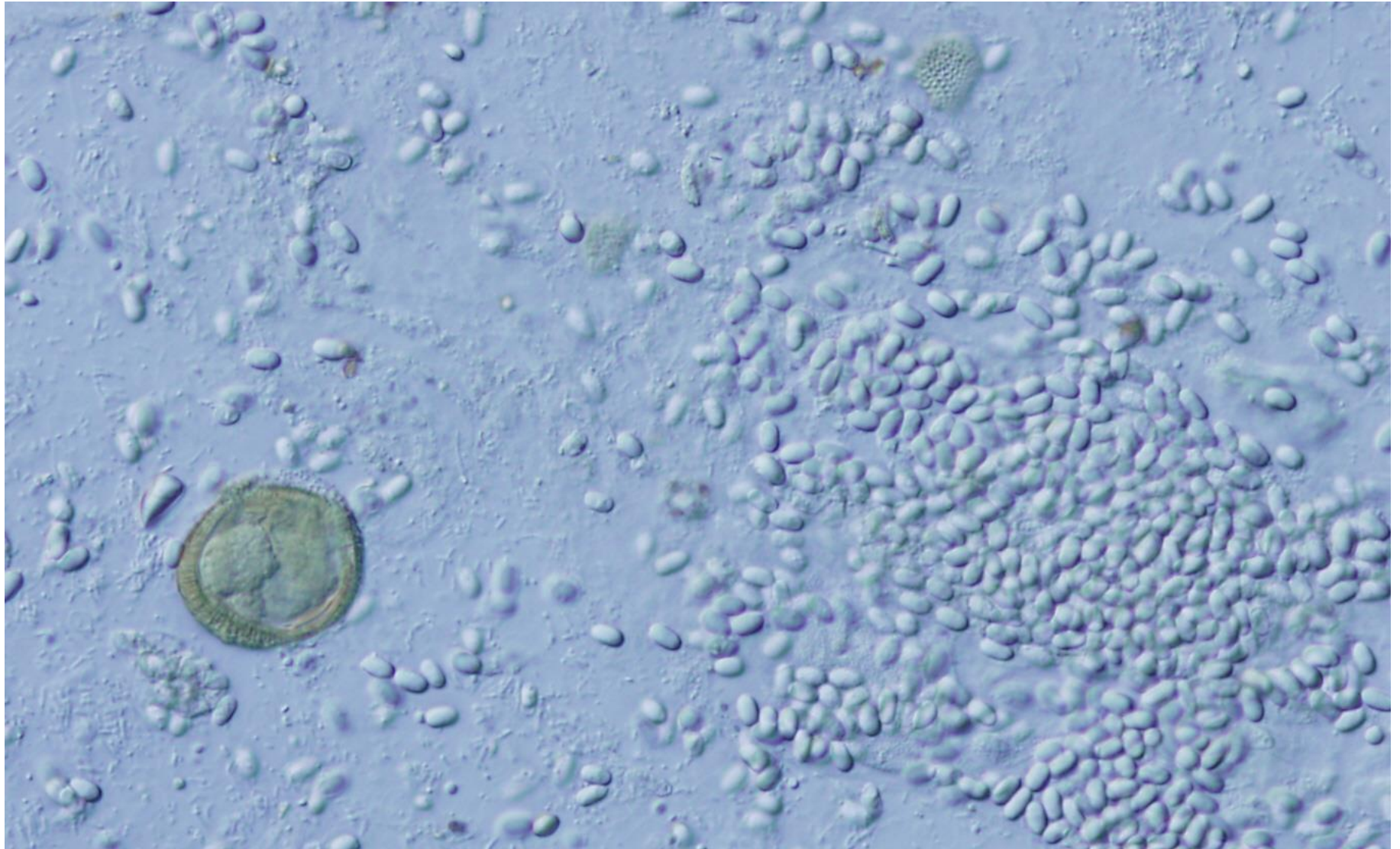
Trávicí problémy včelstev

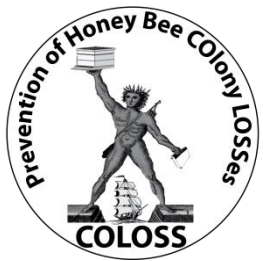

Výskyt přeživších pokálených včelstev 2014-2017

Mikroskopický snímek spor *Nosema* sp.

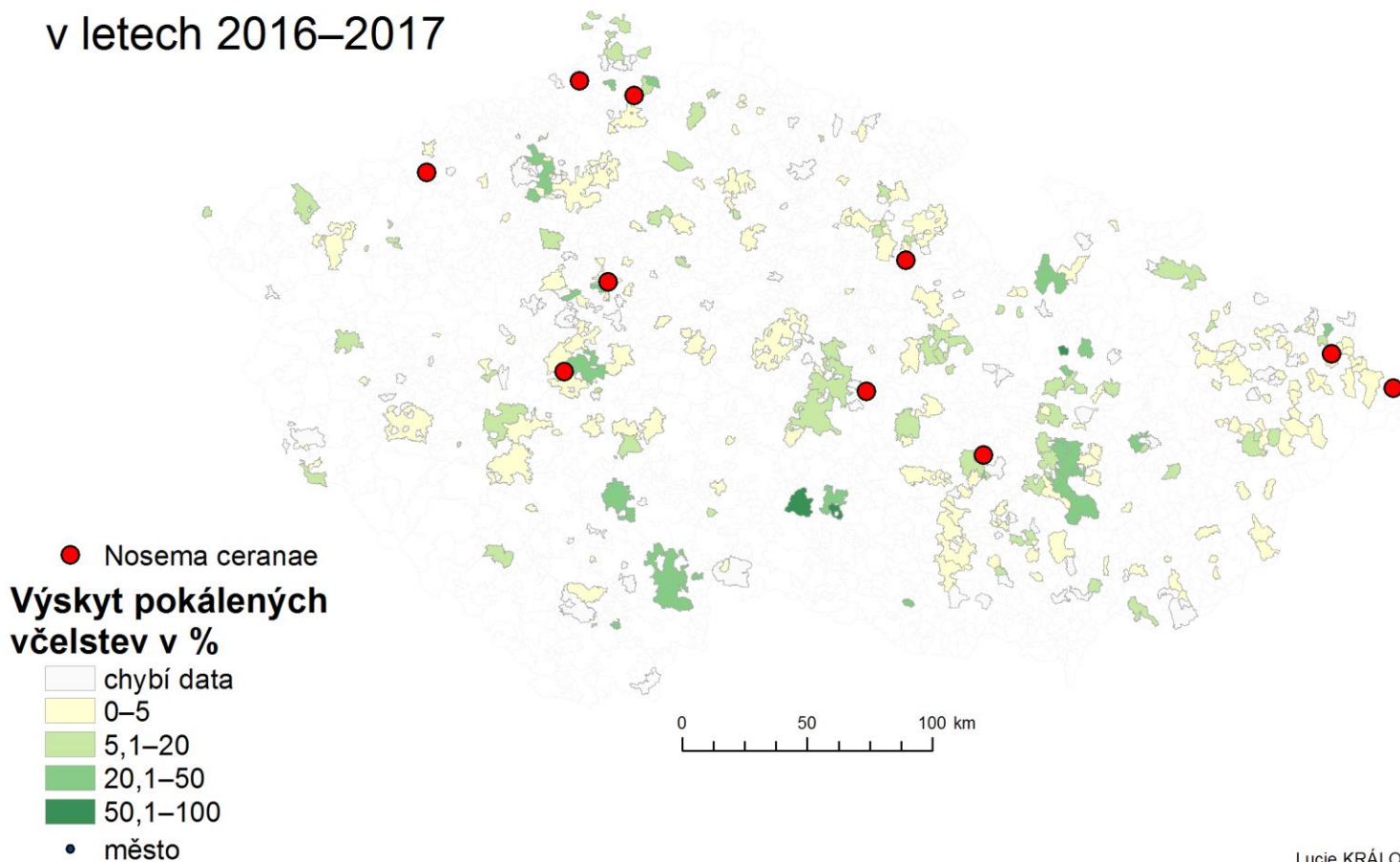

Přírodovědecká
fakulta

Výskyt *Nosema ceranae* a pokálených včelstev

v letech 2016–2017

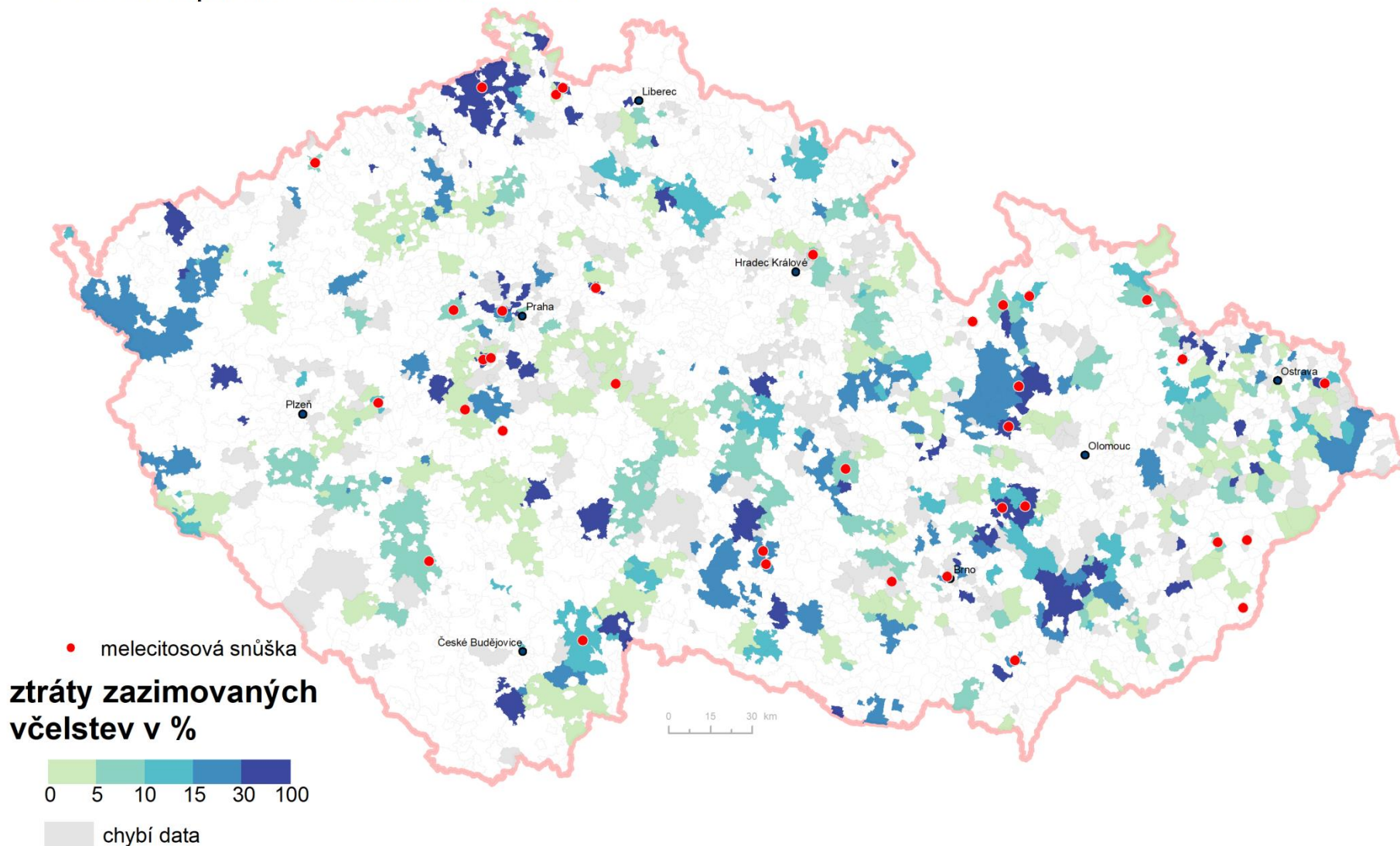

Lucie KRÁLOVÁ
Olomouc 2017

Mnoho oblastí není zobrazeno – odtamtud chybí data. Chcete více podrobnou mapu?
Vyplňte dotazník!

VÝSKYT MELECITOSOVÉ SNŮŠKY

v České republice v letech 2016–2017

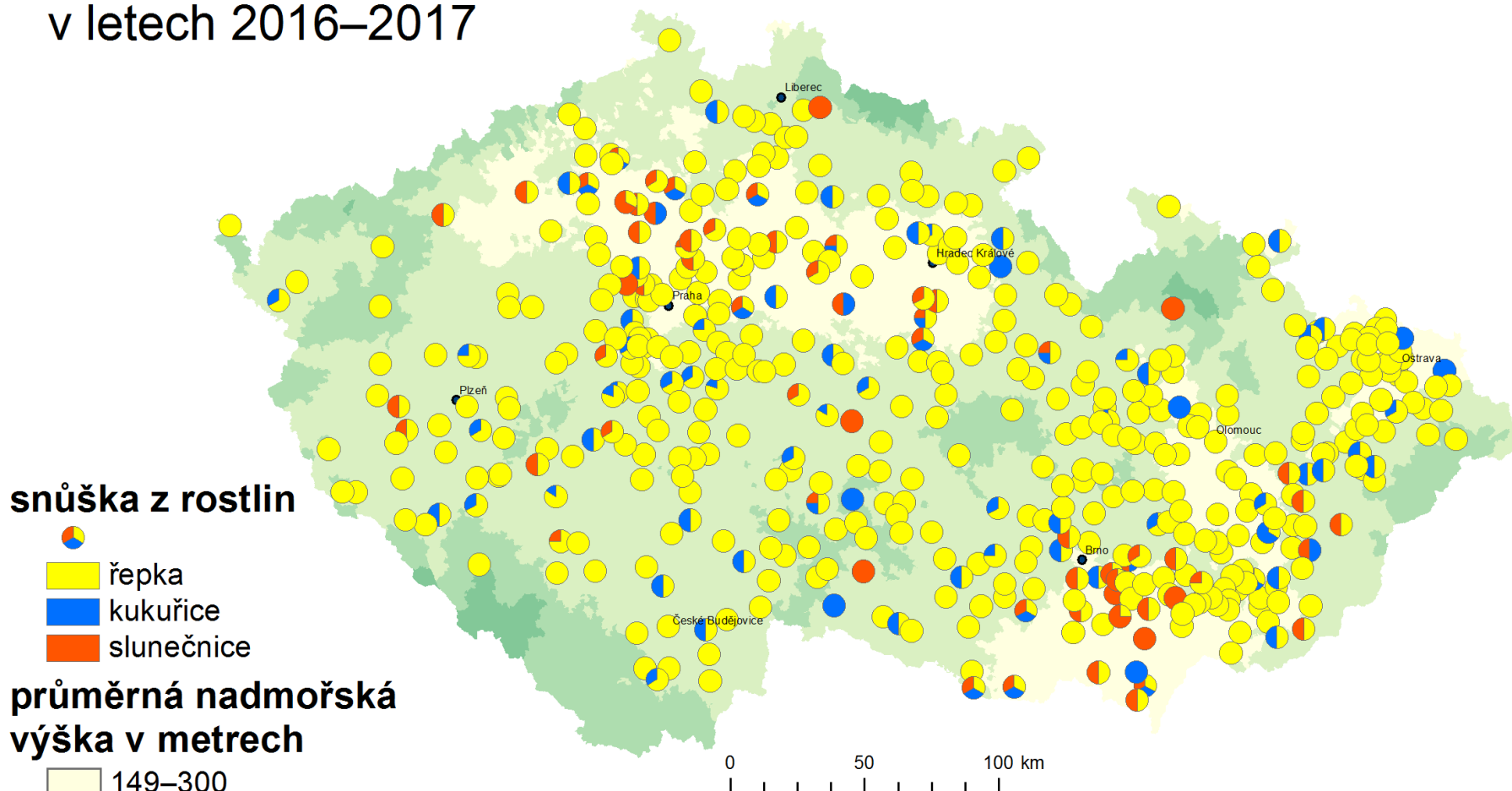

Výživa a zdraví včelstev

Významná snůška z vybraných rostlin

v letech 2016–2017

snůška z rostlin

- řepka
- kukuřice
- slunečnice

průměrná nadmořská výška v metrech

- 149–300
- 301–600
- 601–900
- 901–1126

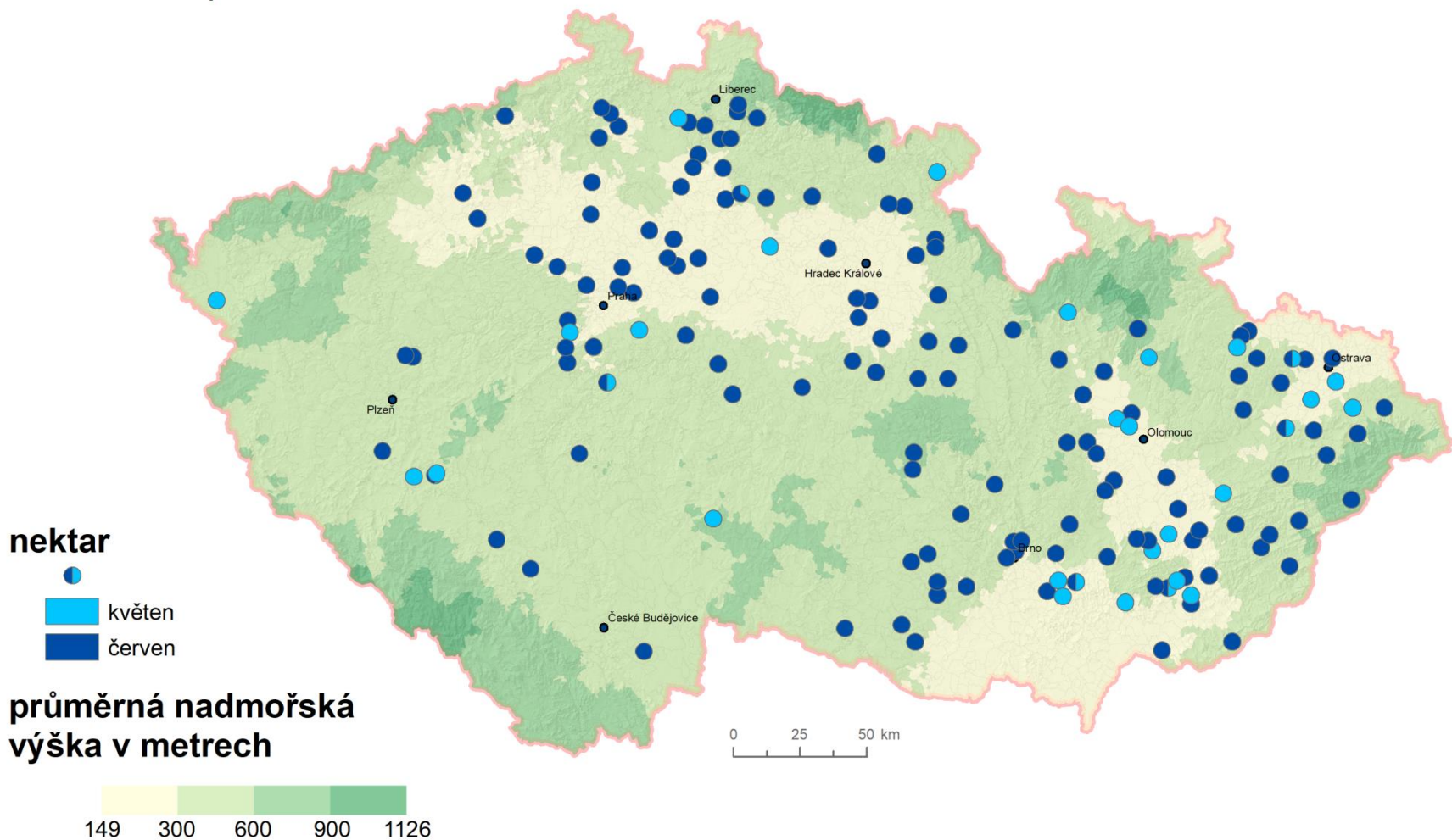
● město

Pyel z různých rostlin ovlivňuje zdraví včel, protože se liší ve své kvalitě – třeba obsahu důležitých aminokyselin.

Lucie KRÁLOVÁ
Olomouc 2017

POSLEDNÍ NEKTAROVÁ SNŮŠKA

v České republice v letech 2016–2017

Brzké ukončení snůšky nektarové i pylové vede k nedostatečné výživě včelstev a tím i k jejich zvýšené náchylnosti k chorobám. Sdělte nám v dotazníku, kdy skončila snůška ve Vaší oblasti.

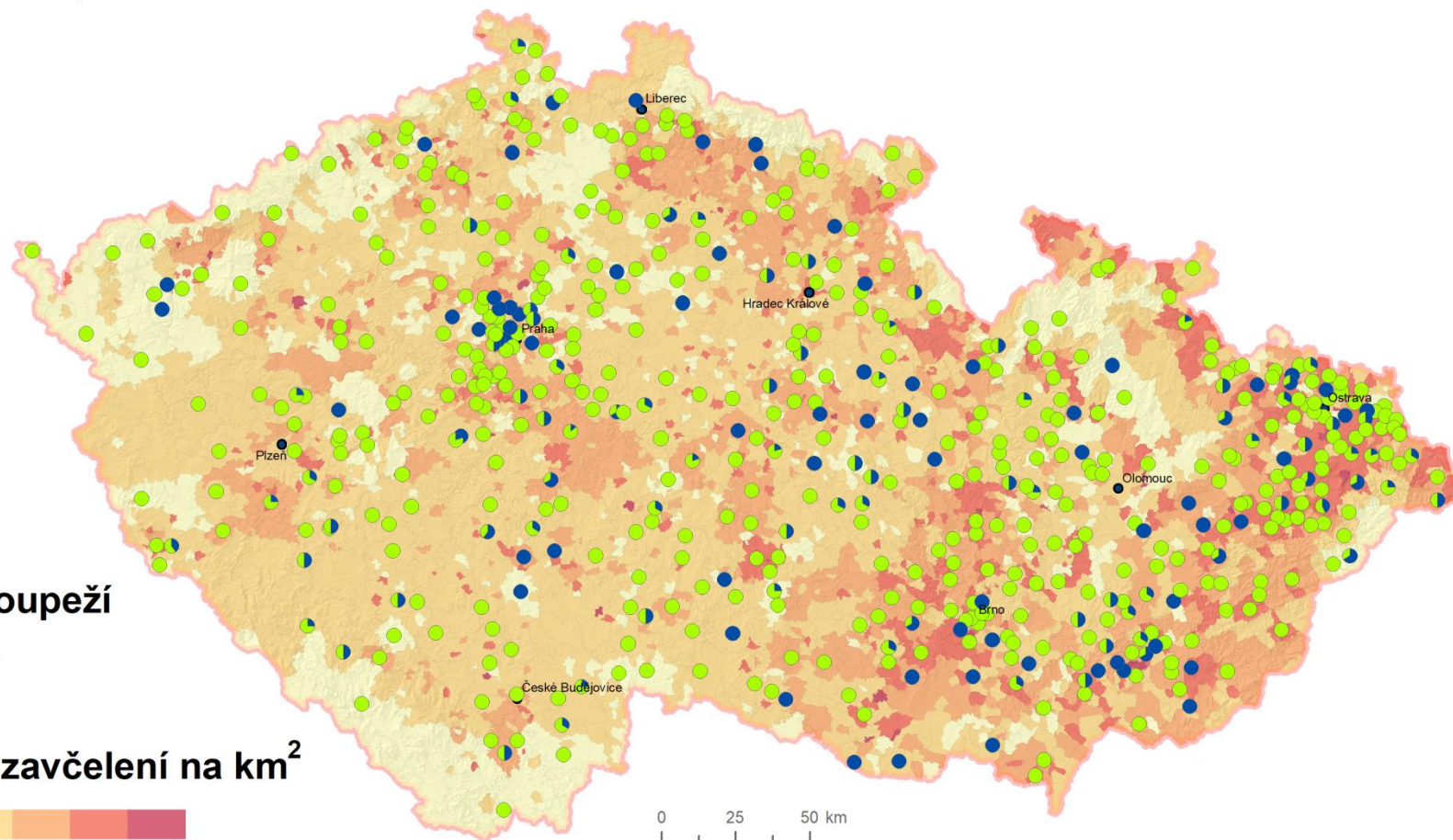
Loupeže mezi včely

- Loupeže doprovázejí kolapsy včelstev
- Vedou k šíření nemocí
- Mohou být spouštěčem *domino efektu* = kolapsy dalších a dalších včelstev na stanovišti i na okolních včelnicích

Hustota zavčelení souvisí s přenosem chorob mezi včelstvy!

LOUPEŽE MEZI VČELSTVY

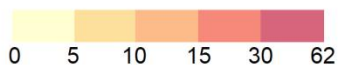
v České republice v letech 2016–2017

výskyt loupeží

- ano
- ne

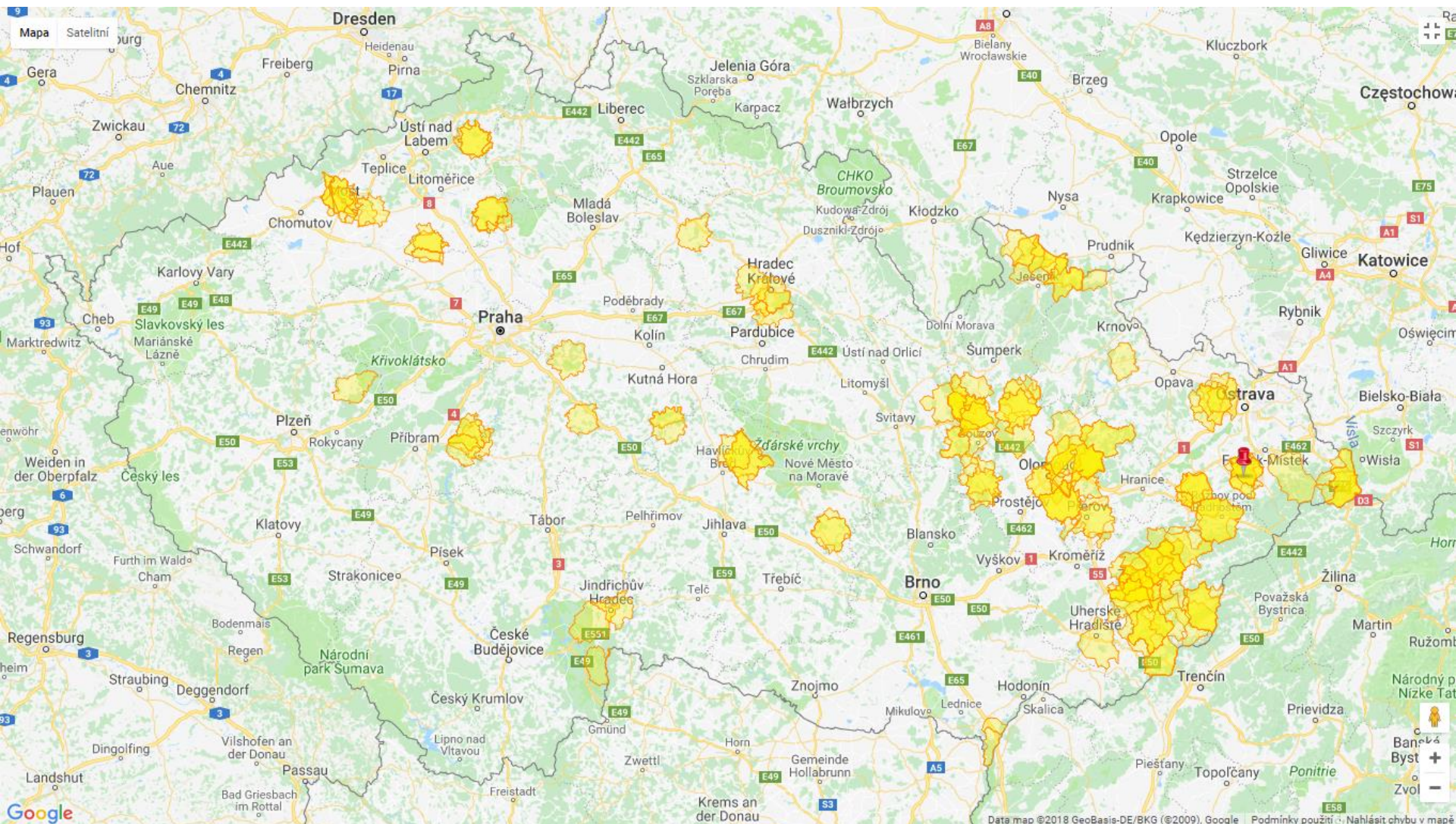
hustota zavčelení na km²

chybí data

Ochranná pásma MVP (12. 3. 2018)

zdroj: web SVS ČR

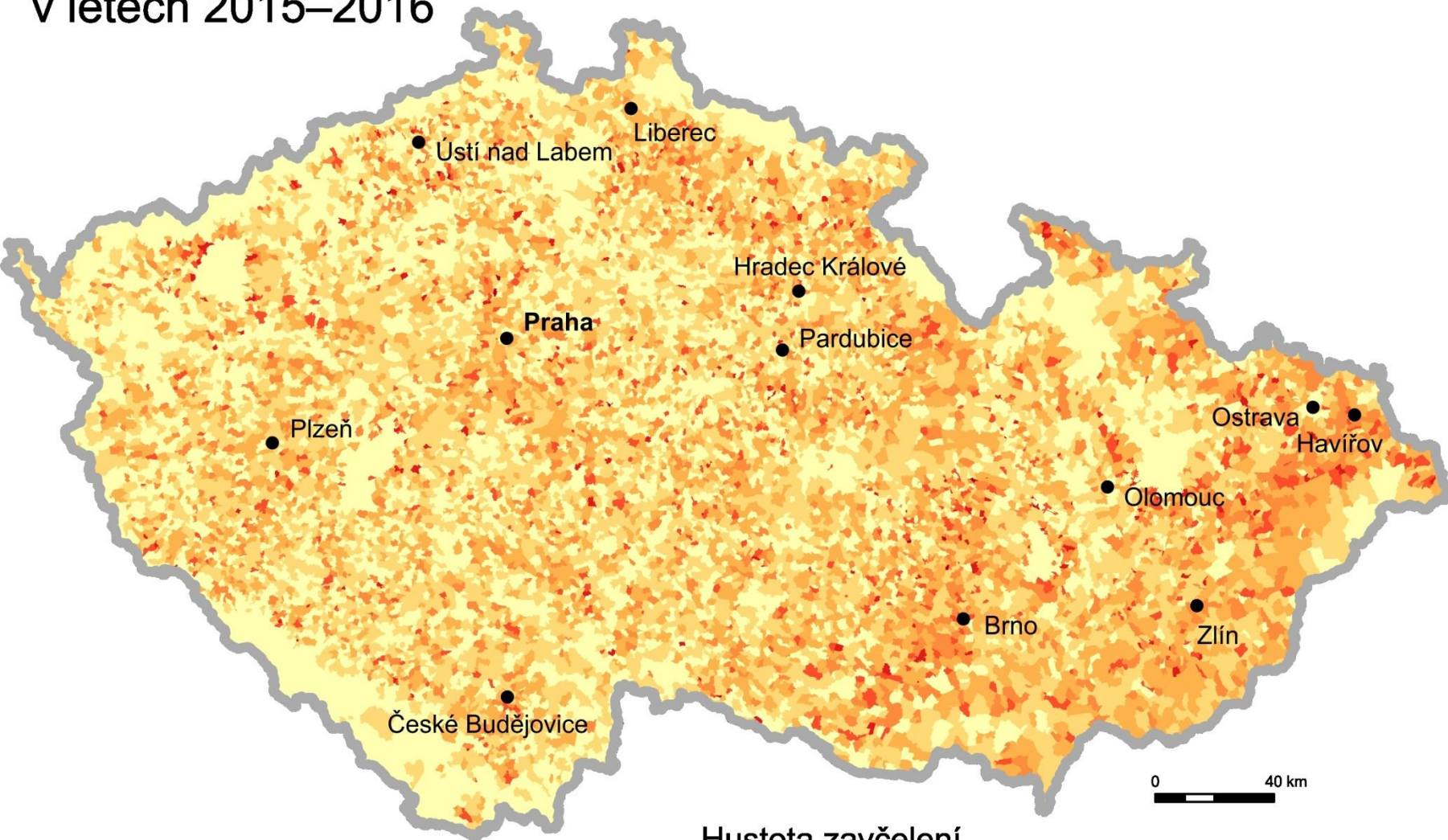

Pokud se Vaše včelnice nachází uvnitř nebo blízko ochranného pásma MVP a k tomu ještě včelstva loupí mezi sebou, máte vysoké riziko, že včelstva donesou i spory moru včelího plodu!

Mapy zavčelení ČR

- mapy na www.coloss.cz v sekci výsledky
- možná pomůcka pro včelaře při hledání nového stanoviště
- užitečný údaj pro hodnocení rizik ztrát včelstev v dané v oblasti
- data vycházejí z údajů **Ministerstva zemědělství ČR**

HUSTOTA ZAVČELENÍ ČESKÉ REPUBLIKY v letech 2015–2016

Hustota zavčelení
[včelstev/km²]

Nenechejte své zápisky zapadnout v čase!

- díky účasti v projektu si začnu všímat i **zdravotních projevů** svých včelstev
- na základě výsledků hledáme **lokality vhodné pro včelaření**
- nepřímo porovnáme **účinnost léčebných zásahů**
- projekt nám umožní **víceleté srovnání** situace v ČR i okolních zemích

Stačí, když nám vyplníte jeden dotazník!

Dotazník dostupný na www.coloss.cz
od 21. března 2018

- **Jednoduchý** elektronický dotazník s cca 30 otázkami
- Vyplnění zabere asi **15 - 20 minut** času
- Odeslání dotazníku **je anonymní**
- Pokud chcete, můžete uvést **e-mail**, abychom Vás mohli zpětně kontaktovat
- **Odborné vyhodnocení** jednotnou mezinárodní metodikou

Přírodovědecká
fakulta

Shrnutí

data

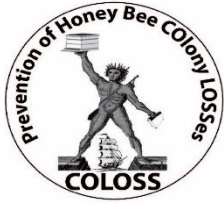
analýzy

mapy

lepší
opatření

kvalitní data jsou
základ!

Přírodovědecká
fakulta

**Dotazník 2017/18 je od 21. března do 31. 5. 2018
na adrese**

www.coloss.cz

Jiří Danihlík

monitoring.vcely@gmail.com